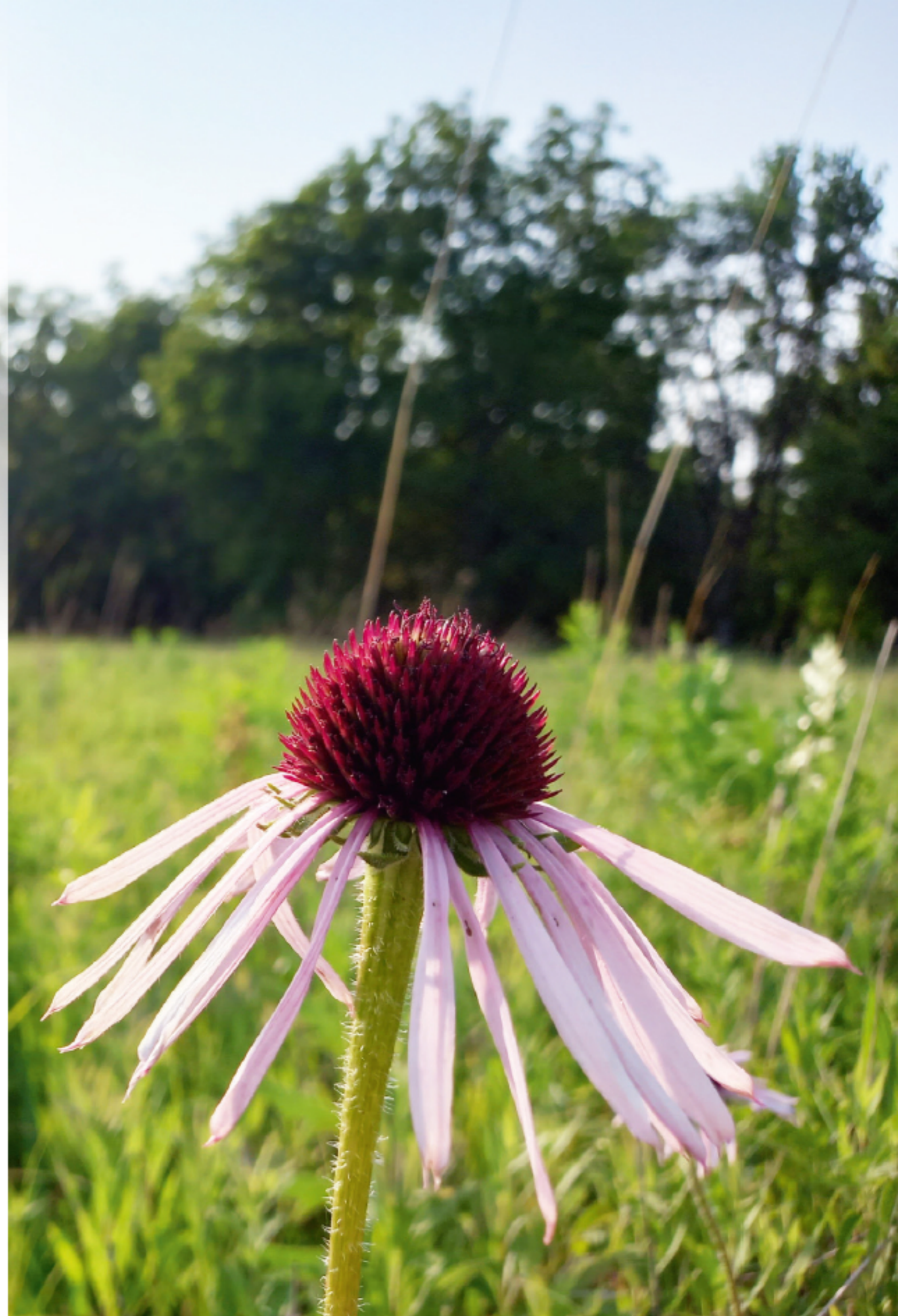

Egy sokoldalú park Amerikában

Az amerikai Közép-Nyugat szívében, az Egyesült Államokban, Illinois területén található egy Urbana nevű város. A Chicagótól 200 kilométerre délre elhelyezkedő település elsősorban kiváló egyeteméről ismert. A környéket eredetileg kiterjedt füves síkság, azaz préri borította, amelyet helyenként erdőfoltok tarkítottak. A természetes növényzet mára szinte teljesen megsemmisült. Szerencsére azonban egyre több helyen próbálják meg ökológiai restauráció keretében helyreállítani az őshonos élővilágot. Urbana közössége ezt a természetvédelmi törekvést egy városi park kialakításával ötvözte. Így jött létre a Meadowbrook park, amely egyszerre nyújt menedéket a préri és erdők növény- és állatvilágának, valamint kikapcsolódási lehetőséget a város polgárainak.

Az indiánok évezredekkel keresztül harmóniában éltek a természettel a mai Illinois területén ugyanúgy, ahogy Amerika többi részén is [1]. Az első fehér felfedezők csak az 1670-es években merészkedtek Illinois belső részeire [2]. Egy utazó 1855-ben Urbana közelében mindenütt kiterjedt prériket látott [3]. A préri talaja azonban rendkívül termékeny, így a XIX. század végére a vidék nagy részét mezőgazdasági művelés alá vonták. A mai Meadowbrook park területén is egy farm működött, ami az 1970-es években a város tulajdonába került. 1978-ban kezdődött az eredeti élővilág helyreállítása és a park kialakítása. Jelenleg a park gondozói a természeteshez hasonló állapot fennmaradását igyekeznek elősegíteni. Az idegenhonos, tájidegen fásszárúakat például fokozatosan őshonos fajokra cserélik. Az idős és halott fákat viszont nem távolítják el, így azok rengeteg rovarnak és odúlakó állatnak nyújthatnak élőhelyet. Ma a parkban négyféle természetes élőhely található. A következőkben ezeket mutatjuk be. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a legtöbb faj nem kötődik szorosan egy adott élőhelyhez, hanem gyakran többféle környezetben is előfordul.

Patak és patakpart

A Meadowbrook parkot két patak szeli át; közelükben a keskenylevelű fűz (*Salix exigua*) festői bokrai, a folyóparti nyár (*Populus deltoides*) megtermett egyedei és az ezüstjuhar (*Acer saccharinum*) példányai nőnek. Áprilisban a virágzó kanadai júdásfák (*Cercis canadensis*) festik lilára a patakpartot.

A patakok közvetlen környéke ad otthont a festettkező ráknak (*Lacunicambarus polychromatus*) (1. ábra). Ez a különleges édesvízi rákfaj, melyet csak 2005-ben írtak le a tudomány számára, nagyrészt szárazföldi életmódra tért át. Vízben ritkán tartózkodik, ehelyett földbe ásott üregek mélyén tölti ideje nagy részét. Ezek az üregek akár egy méter mélyek is lehetnek, legalsó pontjuk megközelíti a talajvíz szintjét. Itt már elég nagy a nedvesség ahhoz, hogy a rák kopolyúival lélegezni tudjon. Innen indul élelemszerző körutakra éjszakánként és esős időben. Bár a festettkező rák rejtőzködő életmódja miatt ritkán kerül szem elé, építményeivel annál gyakrabban találkozhatunk. Üregének kiásása közben ugyanis a kitermelt nedves földből a bejárat köré jellegzetes kürtöt épít (2. ábra).